SAMARQAND VILOYATI PEDAGOGLARNI YANGI METODIKALARGA O'RGATISH MILLIY MARKAZI

Davlat (o‘zbek) tili fani o‘qituvchilarini uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi

6-MODUL. Fandagi yangiliklar, fanni o‘qitishning dolzarb masalalari

MAVZU: Fanning ilmiy-nazariy asoslari bo‘yicha dolzarb muammolar

Dots.Yuldosheva Saodat Azizovna

Samarqand-2022

TILSHUNOSLIKDA YUZAGA KELGAN YANGI YO‘NALISHLAR

A

Ritorika, notiqlik

notiq obrazi; nutq mazmuni; kompozitsiya; nutqiy his-hayajon; nutq uslubi

B

Stilistika, semiotika

uslub; trop; figura
belgi; denotat; konsept

C

Sotsiolingvistika

ijtimoiy muhitni tilga ta’siri; bilingvizm; sotsiolekt

D

Psixolingvistika

shaxsning nutqiy faoliyati; psixologik aspekt; nutqiy tafakkur

Lingvokulturologiya

konsept; lakuna; arxetip; kulturema

Etnolingvistika

stereotip; etnos; madaniyat

Kompyuter lingvistikasi

matn; o‘qitish, tarjima, tahrir dasturi

Kognitiv tilshunoslik

konsept; mentallik; tafakkur; ruhiy holat

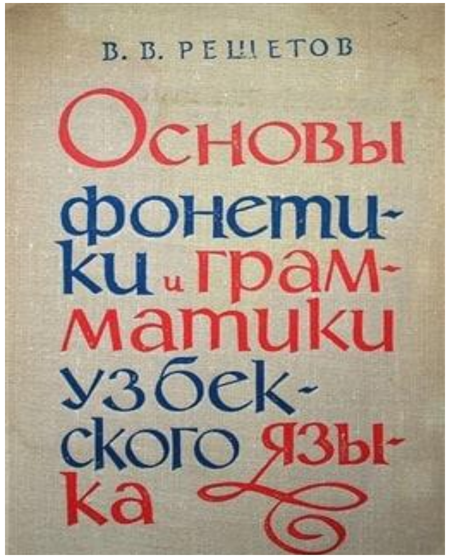

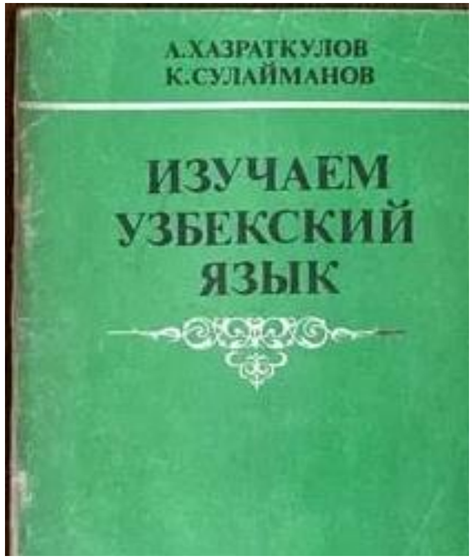

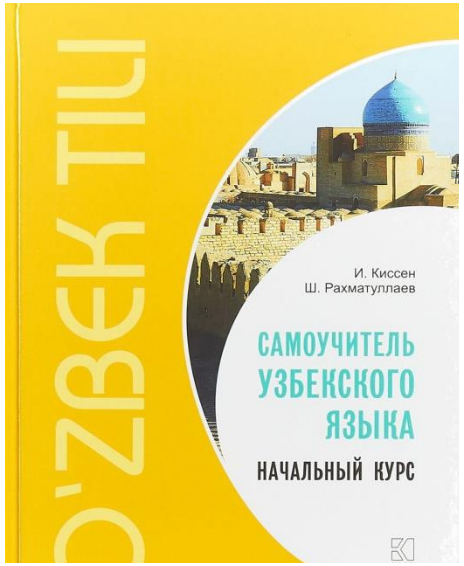

Fanga oid o‘quv adabiyotlar

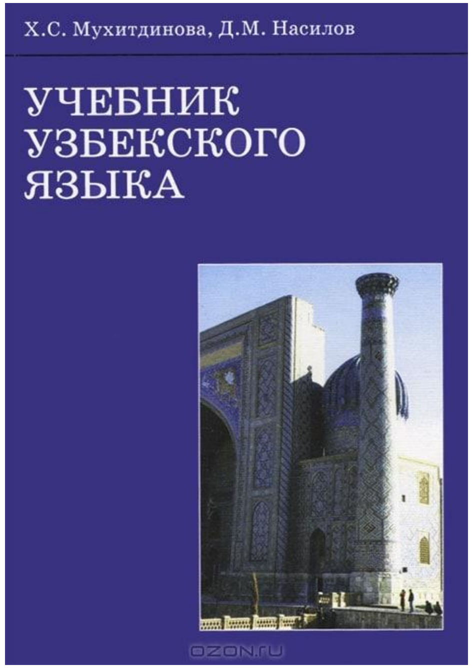

❖“O‘zbekona” darsligi.
Tuzuvchilar:
Gulruxsor Ergasheva,
Saodat Adilova
– T.: 2020-y.
“O'zbekona” darsligi xorijiy tilni egallashning umumevropa kompetensiyalari tizimiga asosan **A1 darajani egallash imkonini beruvchi darslik bo'lib, u 9 ta bo'lim, 3 ta nazorat bloki, audiolar va qo'shimcha materiallar kabi qismlardan iborat.**

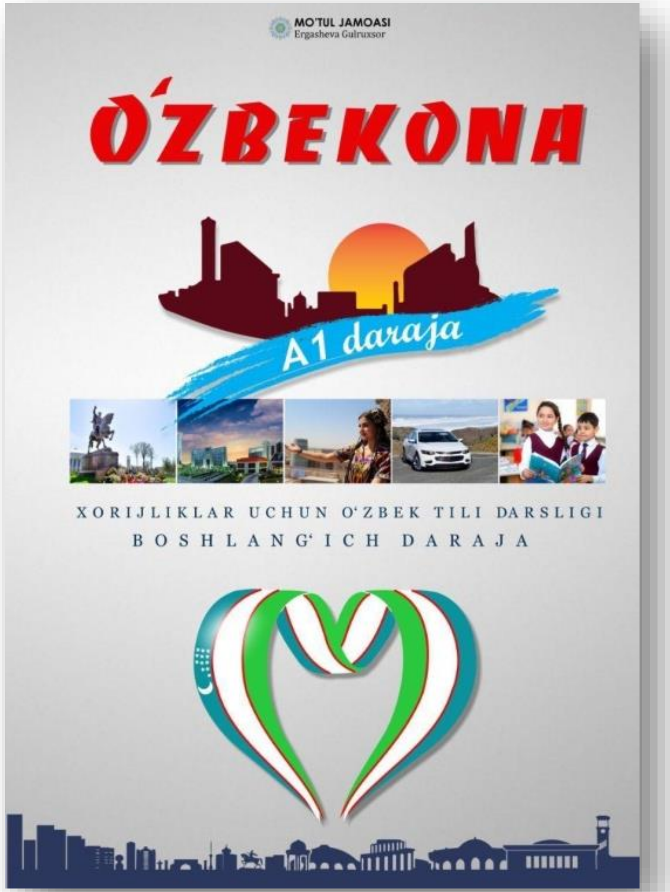

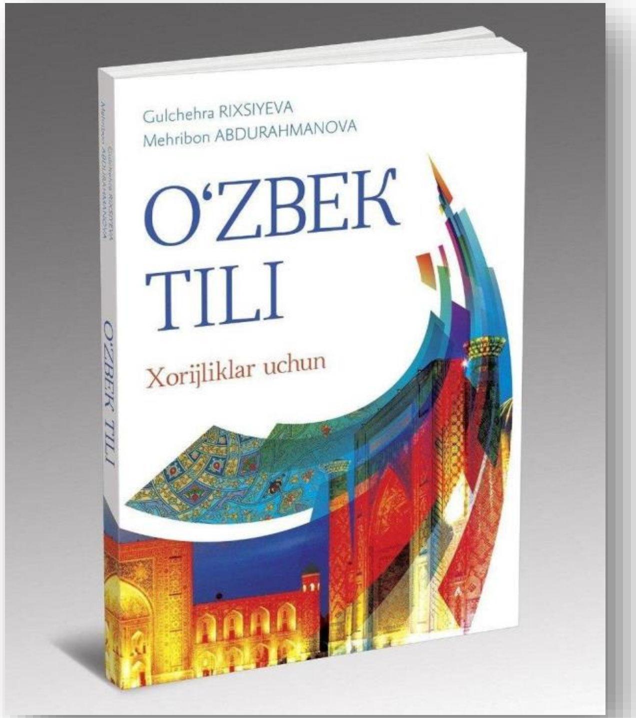

“O‘zbek tili” xorijliklar uchun intensiv o‘quv qo‘llanma.
Tuzuvchilar:
G.Rixsiyeva, M.Abdurahmonova.
–T.: «Akademnashr» 2020-y.
Ushbu kitob mavzulashtirilgan 20 darsni o‘z ichida qamrab olgan.

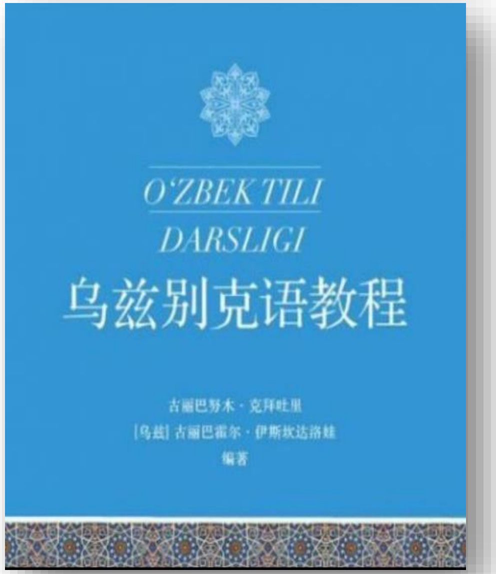

❖ **2016-yil** Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universitet o‘qituvchisi **Gulbahor Iskandarova** hamda Jongyang Minsu universiteti o‘qituvchisi **Gulibonum Keybatuli** o‘zbek tilini o‘rganish istagidagi **xitoyliklar uchun darslik ishlab chiqishdi.**
Jongyang Mizu nashriyotida chop etilgan darslik ikki til vakili bilan hamkorlikda yaratilgani uchun sodda, tushunarli va o‘rganish uchun qulay dasturga ega bo‘ldi.

❖ **Koreyada “O‘zbek tili” darsligi chop etildi**
Janubiy Koreyada maxsus chet tillarini o‘rganish loyihasi (CFLE) doirasida xalqaro til bilish darajasi talablari asosida darslik yaratildi. Darslik Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti rektori **Gulchehra Rixsiyeva** va Xankuk chet tillari universiteti professorlari – **Aziza Mashrabbekova hamda Li Dji In** bilan hamkorlikda tayyorlanib, nashr qilindi (2022-y.). Mazkur darslik koreyalik talabalar uchun tayyorlangan bo‘lib, **xorijliklarning o‘zbek tilini bilish B1 xalqaro darajasini o‘zlashtirishga mo‘ljallangan.**

O‘quv qo‘llanmalar qanday bo‘lishi kerak?

- **O‘zbek tilini o‘rgatish dasturini CEFR – A1, A2 *(boshlang‘ich)*, B1, B2 *(o‘rta)* va C1/+ *(yuqori)* yoki International English testing system (IELTS)ga o‘xshash tizimda ishlab chiqish va qo‘llanmalarni ham shunga mos ravishda yaratish.**
- **Yaratilgan qo‘llanmalar bazasi asosida o‘zbek tilini bilish darajasini aniqlab beruvchi sinov tizimini yaratish.**
- **Qo‘llanma dizayni bu boradagi xalqaro tajribalarga suyangan holda ishlab chiqilishi, ayni paytda u milliy koloritni ham ifoda etishi maqsadga muvofiq.**
- **Mazmuniy tarkibida materiallar o‘zbek tilini o‘rganayotgan xorijliklar uchun O‘zbekiston tarixi, madaniyati, san'ati, turistik salohiyati va maishiy turmush tarzi haqidagi dastlabki ma'lumotlar bo‘lishi lozim.**

06.11.2020-y

“O‘zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta’lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi
PF- 6108-son.

01

02

05.03.2020 // 31.03. 2020

“Umumiy o‘rta ta’limning Milliy o‘quv dasturini ishlab chiqish to‘g‘risida”gi
XTV 67-b. // XTV 92-b.

O‘ZBEK TILINING «MILLIY O‘QUV DASTURI»

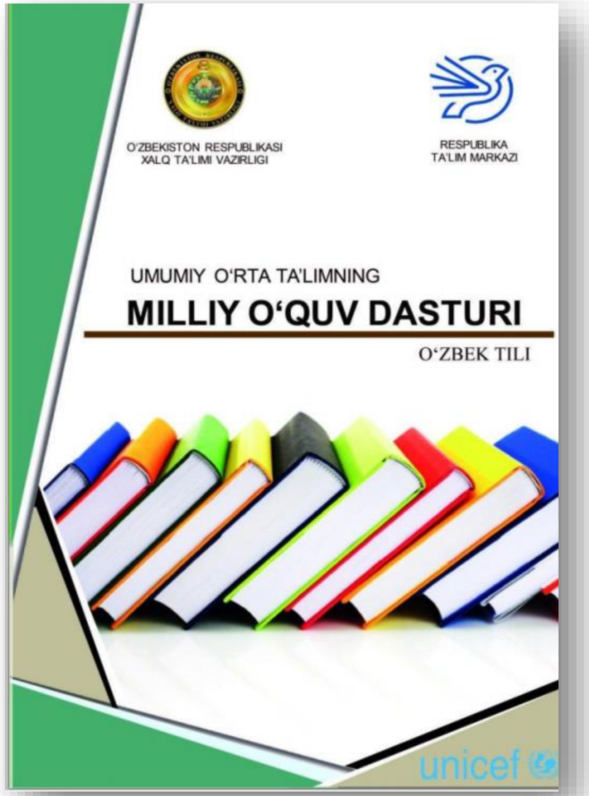

O‘ZBEK TILI FANINI O‘QITISHDAGI DOLZARB MUAMMOLAR

Motivatsion xarakterdagi muammolar

Mazmun-mundarija bilan bog‘liq muammolar

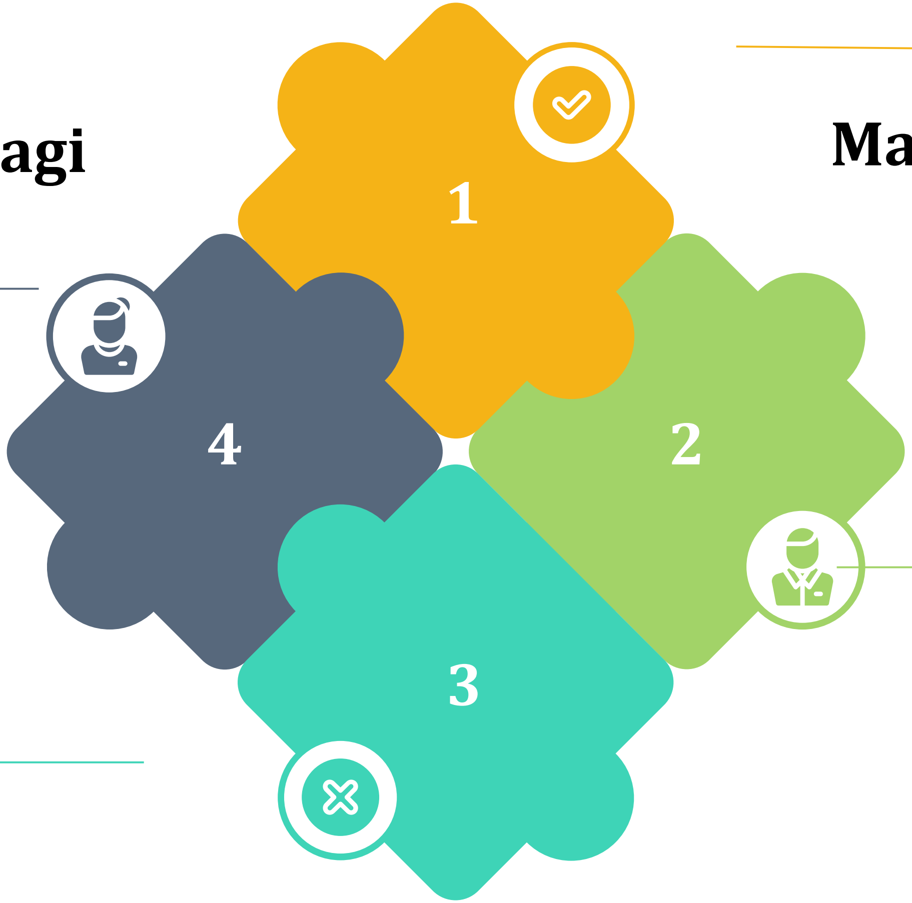

Metodik xarakterdagi muammolar

Kadrlar bilan bog‘liq muammolar

O‘zbek tili o‘qitishni rivojlantirishning strategik maqsadlari

1. o‘qitish samaradorligini oshirish, davr bilan uyg‘unlikda takomillashitirish
2. o‘quvchilarning mustaqil va mantiqiy fikrlash ko‘nikmalarini shakllantirish
3. milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat tuyg‘usi va ilmiy dunyoqarashni shakllantirish
4. millat va Vatanga sadoqat singari yuksak fazilatlarni qaror toptirish
5. til ta’limi jozibadorligini oshirish, xalqaro ilg‘or pedagogik tajribalardan keng foydalanish

O'ZBEK TILI
2
Umumiy o'rta ta'lim maktablarining
2-sinfi uchun darslik
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi
nashrga tavsiya etgan
Yangi nashr
Bu – ...
O'ZBEK TILI
3
Qani, ketdik!
MEN MAKTABGA TAYYORMAN
@edurtm_uz
YANGI DO'STLARIM
-dan...
-lik...
1. Tinglang va o'qing.
Meni taniyapsizmi? Men Qalamchaman. Bular mening do'stlarim Davron va Aziza. Siz ular bilan o'zbek tilini o'rganasiz.
Assalomu alaykum. Mening ismim Aziza. Men to'qqiz yoshdaman. Men O'zbekistonda yashayman. Men rasm chizishni yaxshi ko'raman.
Assalomu alaykum. Mening ismim Davron. Mening yoshim to'qqizda. Men o'zbekistonlikman. Men futbolga qiziqaman.
?
?
2. Javob bering.
Men ... (dan, lik) -man.
Sen ... (dan, lik) -san.
U ... (dan, lik) -dir.
Biz ... (dan, lik) -miz.
Siz ... (dan, lik) -siz.
Ular ... (dan, lik) -dir.
6
@edurtm_uz
O'ZBEK TILI
Umumiy o'rta ta'lim maktablarining
7-sinfi uchun darslik
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi
vazirligi nashrga tavsiya etgan
Yangi nashr
7
Toshkent – 2022
INSON VA TABIAT
BU – SAN'AT
O'ZBEKISTON SPORTI
1. O'qing.
2. O'ylang va toping. Yozing!
5

Darsliklardagi yangiliklar

1

- Oddiy matnlar oʻrnini rasmli matnlar, komikslar egalladi.

2

- Fanlararo integratsiya, STEAM (oʻzbek tili taʼlimi tizimidagi yangilik- nazariy bilimlar amaliyot bilan mustahkamlanadi).

3

- Multimedia, IR (axborot resurs) bilan yanada boyitilgan.

4

- ►Darsliklarda lugʻat 2 xil berilgan. Har bir dars uchun va darslik soʻngida (rus, qozoq, qirgʻiz, turkman, tojik, qoraqalpoq, ingliz).

5

- Hayotiy koʻnikmalarni rivojlantirishga katta eʼtibor qaratilgan.

O‘ZBEK TILI FANI BO‘YICHA SHAKLLANTIRILISHI KERAK BO‘LGAN KOMPETENSIYALAR

Nutqiy kompetensiyalar

- ✓ *tinglab tushunish*
- ✓ *so‘zlash*
- ✓ *o‘qish*
- ✓ *yozish*

Lingvistik kompetensiyalar

- ✓ *fonetika*
- ✓ *grafika*
- ✓ *orfoepiya*
- ✓ *orfografiya*
- ✓ *leksika*
- ✓ *grammatika*
- ✓ *uslubiyatga*

E’tiborlaringiz uchun rahmat!